

ПЕРЕДУМОВИ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Розвиток міжнародної торгівлі, глобалізація фінансових ринків вимагають взаємоузгодження в бухгалтерському обліку. В системах бухгалтерського обліку і звітності різних держав світу існують розбіжності, які в кінцевому підсумку впливають на кінцеві показники прибутковості підприємства. Більшість країн або безпосередньо застосовують Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, або їх стандарти ґрунтуються на МСБО. Питаннями реформування бухгалтерського обліку займаються багато вчених, і більшість з них має свою оцінку даного процесу. Ми підтримуємо думку професійних бухгалтерів-економістів в напрямку подальшої стратегії і тактики реформування бухгалтерського обліку з метою його ефективної адаптації до вимог міжнародних стандартів обліку з врахуванням національних потреб і ментальності.

На сучасному етапі особливо актуальною стала проблема розробки концепції бухгалтерського обліку в Україні, що дасть змогу вивести його на передові позиції в світі. В основі такої концепції мають бути можливості впровадження теоретичних і практичних положень, що відповідають потребам управління держави в цілому та кожного підприємства зокрема, що дасть змогу піднести бухгалтерський облік як науку на рівень інших наук.

При формуванні концептуальних засад подальшого розвитку бухгалтерського обліку в Україні в сучасних умовах треба насамперед взяти до уваги той факт, що суттєво змінюється його місце в ринковій економіці.

Виходячи з цього, передусім, потрібно переоцінити основні функції бухгалтерського обліку: інформаційну, контрольну й оцінювальну.

Необхідною є також переоцінка процесу реформування системи бухгалтерського обліку в Україні шляхом як розробки концепції, так і проведення організаційних заходів, що дасть змогу усунути наявні невідповідності і удосконалити систему бухгалтерського обліку.

Таким чином, шлях удосконалення бухгалтерського обліку на основі його цілісності, системності та дієвості – це збереження його концептуальних основ в межах чинного правового поля. Передумовою подальшого розвитку бухгалтерського обліку є насамперед:

- уточнення та дотримання в умовах активного розвитку різноманітних облікових систем концептуальних основ і методологічної бази бухгалтерського обліку;
- уніфікація методики визначення даних бухгалтерського обліку та показників фінансової звітності, термінології бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародної практики стандартизації;

- гармонізація на основі міжнародних стандартів фінансової звітності та з урахуванням вітчизняних потреб і можливостей методики обліку підприємницької та непідприємницької діяльності (підприємств, фінансових установ, органів державного сектора);

- безперервна професійна освіта, реалізація програми сертифікації бухгалтерів та аудиторів із забезпеченням прийнятних для широкого загалу умов та належного рівня оцінювання.

Для нормального функціонування будь-якої структури в умовах ринкової економіки потрібно, щоб її учасники, приймаючи рішення, мали правдиву й об'єктивну інформацію про майно, грошовий та фінансовий стани, результати роботи організації, а також особливості їх формування і на своєму підприємстві, і у партнерів. Таку інформацію надає бухгалтерський облік.

Розвиток системи бухгалтерського обліку має визначатися тим, яка інформація, кому та в які строки повинна подаватися. Цей підхід дає змогу проектувати систему так, щоб за мінімальних витрат отримати найбільший обсяг інформації та задовольнити потреби найбільшої кількості користувачів.

На сучасному етапі міжнародної інтеграції в сфері економіки посилюється увага до проблеми уніфікації бухгалтерського обліку. На етапі розвитку економічних інтеграційних процесів в державах світової співдружності важливе місце займає вирішення проблеми гармонізації і стандартизації бухгалтерського обліку, що передбачає встановлення єдиних норм і вимог щодо бухгалтерського обліку і статистики, застосування уніфікованого набору стандартів, що регулюють облікову подію та її відображення в обліку і звітності.

Стандартизація дає змогу глобалізувати облікову політику, принципи і систему бухгалтерського обліку та звітності. Вона здійснюється в рамках уніфікації обліку на міжнародному рівні, яку проводить Комітет з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Необхідність впровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності в практику бухгалтерського обліку підприємств України обумовлена переходом економіки країни на ринковий механізм господарювання. Реформування бухгалтерського обліку, як відомо, почалося з ухвалення Верховною Радою України Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» в 1999 р. З того часу розроблено та прийнято 34 національні стандарти бухгалтерського обліку. Згідно вказаного Закону вони створювалися на основі міжнародних стандартів і їм не суперечать [2, 4].

Сьогодні за допомогою іноземних грантів більшість міжнародних стандартів бухгалтерського обліку трансформовано в Українські положення (стандарти) бухгалтерського обліку з певною їх адаптацією до національних потреб, але ж з нашої точки зору в окремих випадках без належного методологічного та методичного забезпечення.

В організації бухгалтерського обліку з урахуванням діючих П(С)БО і інших нормативних документів в Україні мають місце принципові відмінності, тому в процесі гармонізації потрібно розпочати роботу, яку провели вже багато

країн, а саме провести детальний аналіз основних особливостей і відмінностей української та міжнародної систем обліку. Тільки після цього можна буде виявити, наскільки обґрунтовані чи необґрунтовані зауваження західних спеціалістів і бізнесменів про недосконалість вітчизняної системи бухгалтерського обліку [3].

Україна, яка входить в систему держав світової співдружності приймає відповідних заходів, які дають їй можливість бути рівноправним партнером з іншими з питань гармонізації, уніфікації і стандартизації бухгалтерського обліку.

Заслуговує на увагу нове завдання, яке постало перед Україною: адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу відповідно до Закону України «Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» [1]. Виконання цієї вимоги прискорить інтеграцію економіки України в світову спільноту, буде сприяти формуванню сприятливого інвестиційного клімату, підвищить рівень професійного співтовариства бухгалтерів.

Аналізуючи Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку і Національні положення (стандарт) бухгалтерського обліку та напрямки реформування бухгалтерського обліку в Україні є підстави вважати, що поряд з проведеною винятково важливою роботою необхідно вирішувати ряд принципів положень на законодавчому рівні з тим, щоб максимально використати накопичений досвід держав світової співдружності і перш за все вимог міжнародних стандартів і законодавства ЄС.

Література

1. Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. – Закон України від 18 березня 2004 р. № 1629-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1629-15>. (дата звернення 30.04.2020р.)

2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України від 16 липня 1999 року №996-XIV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/18635-27>. (дата звернення 30.04.2020р.)

3. Про перехід України до загальноприйнятої у міжнародній практиці системи обліку і статистики: Указ Президента України від 23.05.92 р. № 303(із наступними змінами і доповненнями). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1325-456>. (дата звернення 30.04.2020р.)

4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» № 73 від 07.02.2013. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua./45612>. (дата звернення 01.05.2020р.)